

Motion till riksdagen

1985/86:Jo731

Nils Erik Wååg (s)

Åtgärder mot försurningen

Fiskeristyrelsen fick i december 1976 regeringens uppdrag att under en femårig försöksperiod kalka sjöar och vattendrag med syfte att bl. a. "återställa försurade vattenområden och hindra fortsatt försurning av hotade vatten, vilka är av betydelse för allmänhetens fritidsfiske eller för bevarande av växt- och djurbestånd, som framstår som särskilt värdefullt ur vetenskaplig eller allmän synpunkt". Vidare ingick i uppdraget att "samla erfarenheter och resultat beträffande metoder, kalkningsmedel och kostnader för kalkning". Naturvårdsverket deltog i försöksverksamheten.

Mätningar av sjöars surhetsgrad (pH) före 1950 är sällsynta. Existerande mätvärden ligger strax över pH 6 och kan antas utgöra "ursprungstillståndet". I den rapport som avgivits efter försöksperiodens slut diskuteras inte sjöarnas "ursprungstillstånd". Man anger i stället ett "eftersträvansvärt" tillstånd för sjöar som kommer att ge ett pH högre än 7. Detta innebär en förbättring av det ursprungliga tillståndet och inte enbart ett återställande. Kostnaderna härför kan bli betydande. Fördyringen ökar beroende på att den finkorniga kalkstenen dessutom till en del löses upp av den koldioxid som finns löst i vattnet.

En del försök som gjorts med användning av andra pH-höjande medel som alternativ till kalk, framför allt olivin, indikerar att det finns alternativa medel till kalken som inte höjer pH till ett för landet onaturligt högt värde men återställer läget till det naturliga. Detta kan också göras till lägre kostnader. Försöken med olivin har inte finansierats inom ramen för fiskeristyrelsens uppdrag, och resultaten har inte uppmärksammats i tillräcklig omfattning.

En del sakkunniga har uppfattningen att spridningen av en blandning kalk + olivin kan vara den gynnsammaste metoden för att höja pH under längre tider i mark och vatten än enbart användande av kalksten.

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anges om olivins värde inom jord- och skogsbruk för att motverka den allmänna försurningen.

Stockholm den 24 januari 1986

Nils Erik Wååg (s)